

2023 - 2027

Valgprogram

Våre hjertesaker (2023 – 2027)

-
- A large blue and white ferry boat is seen from a low angle on a body of water. The sun is low in the sky, creating a bright glow and reflecting on the water's surface. In the foreground, there are dark, jagged rocks. The background shows a range of mountains under a clear sky.
- Gjøre Askøy til en trygg og pålitelig kommune!
  - Sterkere bygdesamfunn!
  - Styrke kommuneøkonomien via næringsutvikling!
  - Stoppe handelslekkasjen!
  - Høydebassenget i Storebotn SKAL prioriteres!
  - Utvikling av Kleppestø som et naturlig sentrum!
  - Bedre helse- og omsorgstjenester!
  - Styrke skole og skape gode ungdomsmiljø, inkl idrett!
  - Erdal skole SKAL prioriteres!
  - Nei til eiendomsskatt, nei til økning i bompenger og jobbe for å begrense økningen i kommunale utgifter.
  - La de eldre få den alderdommen de fortjener!

Askøy industri- og næringsparti (INP)

Valgprogram 2023-2027

Kommuneøkonomi /kommunal utvikling	3
Nei til eiendomsskatt.....	3
Positiv politisk utvikling.....	4
Skolemiljø.....	4
Erdal skole.....	5
Distriktpolitikk – levende bygder	5
Næringsutvikling.....	5
Storebotn må få plass høydebassenget NÅ!.....	6
Mjølkevikvarden	6
Fiskeri, foredling og havbruk.....	7
Kleppestø – et naturlig sentrum.....	8
Fagutdanning i henhold til næringslivets behov	9
Velferd, helse og omsorg.....	9
Samfunnsøkonomi og ressursutnyttelse	9
Lege-mangel.....	9
Psykisk helse	11
Familiepolitikk	11
Barnehager	11
Eldreomsorg	11
Pensjonsløftet.....	11
Økonomisk vanskelig stilte	12
Kultur og idrett	12
Klima og miljø	12
Lokal matproduksjon.....	13
Opplevelsesturismen	13
Miljøvern.....	14
Samferdsel/ Infrastruktur.....	14
Kollektivtilbud.....	15
Blå metro.....	15

Beredskap	15
Energimiks/ Fornybar energi	15
Kjernekraft	16
Bølgekraft	16
Solceller	17

Kommuneøkonomi /kommunal utvikling

For å evne å gi innbyggerne gode helse og omsorgstjenester, er vi avhengig av en sunn kommuneøkonomi. Vårt fokus er derfor å få kontroll på økonomien, nedbetale gjeld og skape gode forutsetninger for å få kunne yte bedre kommunale tjenester. Dette gjelder særlig innen:

- Skole og barnehage. Erdal skole skal prioriteres.
- Eldreomsorgen. De eldre bør få attraktive boliger med gode helse- og mattilbud, fordi trygghet og sosialt treff/møteplass motvirker ensomhet.
- Helsetilbudet skal styrkes.

Kommuneøkonomien skal bedres ved økte inntekter fra næringsliv og på lengre sikt, via turisme, og ikke pålegge innbyggerne økte utgifter.

Nei til eiendomsskatt

Vi er sterkt imot denne kommunale skatten. Ved å ikke innføre skatten, så gjør vi Askøy til et mer attraktivt sted å flytte til, spesielt i en slik økonomisk situasjon som de fleste opplever i dag. Kommunene har ikke tilstrekkelig informasjon om verdi og teknisk tilstand til å sette rett takst for innkreving heller. Askøy kommune må øke kommunale avgifter på grunn av rensaneanlegg og vannforsyning, så da kan vi ikke tillate eiendomsskatt i tillegg. Skatten vil riktig nok gi økte inntekter til kommunen, på kort sikt. Men det kan bli fatalt for mange som allerede har en svært anstrengt privat økonomi, særlig barnefamilier, unge i etableringsfasen og pensjonister. Midlene som eventuelt hadde kommet inn, står ikke i forhold til problemene en slik skatt påfører våre innbyggere, og på lengre sikt mener vi kommunen tjener på å ikke innføre skatten.

Askøy kommune har dessverre gjennom en årrekke hatt flere utfordringer når det kommer til utvikling av de kommunale tilbudene som vi gir våre innbyggere. Det gjelder alt fra generell infrastruktur som vann og avløp, skoler som ikke vedlikeholdes og skoleansatte som har en arbeidsbelastning som er kritikkverdig. Kommunal saksbehandling som ikke fører fram til løsninger, men heller merarbeid og økte kostnader for oss alle. Dette er bare overflaten av flere utfordringer som vi står overfor den dag i dag, og noe vi i INP vil prøve å forhindre. Med anstrengt økonomi er dessverre kortsiktige, enkle og raske løsninger blitt prioritert fremfor langsiktig planlegging mot en sterk og god økonomi. Vi vil fokusere på kommunens fremtidige betingelser og økonomiske situasjon, som er essensielt for å bygge soliditet over tid. Askøy INP – for stabilitet og forutsigbarhet.

Positiv politisk utvikling

Vi ser nå en positiv politisk utvikling hos kommunestyrerepresentantene med økt vilje og fokus på samarbeid, for å finne gode løsninger på fremtidens utfordringer. Vi har stor tro på et mer effektivt og produktivt tverrpolitisk samarbeid.

Vi vil opptre ryddig og saklig, med evne til å skille sak og parti/person, med ønske om å bidra til et godt arbeidsmiljø med gode løsninger for våre innbyggere. Åpenhet og gjennomsiktig samarbeid vil sikre gode prosesser. Askøy kommune har en lang historie med ustabil flertall og uheldige kompromisser. Vi tror på ærlighet og tillit. Vi ønsker at våre velgere skal kunne stole på at vi lytter til våre innbyggere og kan fatte beslutninger til det beste for innbyggerne på kort og lang sikt. Som folkevalgte skal vi være ydmyke tjenere for folket. Vi er ikke tilhengere av oppdrettspolitikere uten arbeidserfaring, som prioriterer politisk karriere over innbyggenes beste. Man bør ha stått støtt i noen stormer for å evne å fatte gode beslutninger på vegne av andre.

Videre vil vi jobbe for å redusere kommunens selvkost og byråkrati. For å begrense tid og ressursbruk ved søknader til kommunen, vil vi se på muligheten til å digitalisere søknadsprosessen og redusere selvkost. Det kan effektivisere prosessene for privatpersoner, næringsvirksomheter og kommunen.

Mange kommunale bygg er svært dyre i drift, grunnet gammel bygningsmasse som er dårlig vedlikeholdt og dårlig isolert. For å spare kommunale utgifter til oppvarming og annet, vil vi se på bruk/utnyttelse av de ulike byggene, og vurdere utbedring, omdisponering og eventuelt rivning. Kommunens administrasjon bør samles i ett bygg.

Skolemiljø

Vi i INP vil arbeide for å bedre bemanning på skolene. Økt bemanning vil kunne gi en bedre og mer helhetlig oppfølging av elever. Det er viktig å kunne se hver enkelt elev, oppdage problemer og konflikter før det utvikler seg. Videre må hver enkelt elev som har rett på assistent, få dette innvilget. Det er viktig for lærere å få den avlastningen, og at eleven får den kompetansen og hjelpen som er nødvendig. Samtidig er det viktig å se på de sosiale aspekter utenfor skolen, er det godt tilbud for barn og ungdom til å finne på sosiale aktiviteter? Sport, fritidsklubber og andre sosiale tilbud, gjerne i regi/samarbeid med skole/FAU for tettere oppfølging på elever som trenger det. Trivsel er viktig både på og utenfor skolen for å ha et godt skolemiljø.

Kleppe skole har et flott program som heter vennskapsuken, med svært gode tilbakemeldinger. Et av målene var å bedre språkbruken, som også ble suksess. Programmet ser ut til å bedre det psykososiale miljøet og virke forebyggende. Elvene sosialiseres og får venner på ulike klassenivå med felles aktiviteter som turer, idrett, escape room, håndverk, dans, inkludering, språk, og egenproduksjon av skoleavis. Foreldre inviteres for underholdning og innsyn med salg av skoleavis og kaker som elevene selv har bakt. Vennskapsuken bør videreføres til flere skoler som et tiltak for å bedre skolemiljøet og redusere mobbing.

Videre ønsker vi å bedre arbeidsdagen for kommunens rektorer som per dags dato har en høy arbeidsbelastning, med knappe ressurser. Samtidig som de er ansvarlig for både læreplaner, skoledrift, følge opp politiske vedtak og føringer, ivareta skolens arealer og imøtekomme elever og foresatte. Her bør det ses på bemanning, og hvilke oppgaver som kan delegeres til andre for å bedre arbeidshverdagen. For bedre vedlikehold av kommunens bygninger, må dagens vaktmestertjeneste revurderes og nødvendige midler må være tilgjengelig.

Erdal skole

Det er heldigvis bred tverrpolitisk enighet om at Erdal må prioriteres. Vi må se på muligheten for et OPS prosjekt ved bygging av nye skoler som Erdal, og veie prisen opp mot lånebetingelser og gjeldsgrad.

Vi vil strekke oss langt for å bevare alle bygdeskoler, for lokalskoler er også viktige sosiale samlingspunkt i lokalsamfunnet. Vi kan ikke ha levende bygder uten skoler og et nærmiljø.

Distriktspolitikk – levende bygder

Vi vil satse på distriktene og tilstrebe økt lokal sysselsetning i primærnæringene. Mer lokal produsert mat. Økt aktivitet innen turisme, jordbruk, fiskeri og havbruk.

Vi ønsker bosetning på hele øyen og levende bygder. Folk må få velge selv om de vil bo tett på naboer eller i landlig spredt bebyggelse. Vi ser også nå at byvekstavtalen hindrer boligbygging utover på øyen som igjen bremser kollektivtilbudet, grunnet manglende passasjergrunnlag. Resultater er at flere blir tvunget til å ta bil og byvekstavtalen jobber mot seg selv.

En utfordring for godt bomiljø på Askøy, er manglende evne til å skille mellom industri og boligområder. Arealplaner må ha et tydelig skille slik at ikke storindustri legges til mindre bygder, eller boligbebyggelse tillates på steder som er avsatt til industriformål.

Næringsutvikling

Næringsutvikling er viktig for å skape nye næringer og arbeidsplasser som kan generere inntekter til kommunen. For økt skatteinntekt til kommunen, bør bruk av lokal arbeidskraft prioriteres fremfor innleid arbeidskraft utenfor kommunen, der hvor det er mulig og alle krav etterfølges. Det er skatt fra innbyggere som gir mest skatt til kommunen. Derfor viktig å få de som jobber på Askøy til å bosette seg her.

Vi ønsker å bistå næringslivet og tilrettelegge for nyetableringer, muligheter og utvikling. Vi vil at kommunen skal spille på lag med næringslivet, ha en god og åpen dialog, for å finne gode løsninger på de utfordringene eksisterende og nyetablerte bedrifter møter på, og som hemmer en god og ønsket utvikling.

Handelslekkasjen må stoppes. Det er uheldig at askøyværingene må kjøre over broen for å kjøpe varer og tjenester. Askøy må bli attraktiv for investorer slik at mangfoldet av butikker

og tjenester på øyen blir tilstrekkelig til å dekke innbyggernes behov. Da må kommunen bistå med forutsigbarhet og trygge rammer for investeringer.

Vi ønsker å samarbeide på tvers av partiene for løsninger som tar utgangspunkt i forpliktende og langsiktige målsetninger. Vi vil legge til rette for stabilitet bygget på troverdighet mellom kommune og næringsvirksomhet. INP vil samarbeide med Askøy Næringsråd (ANR) for finne gode løsninger som kan hjelpe gründere og nyetablerte bedrifter med både veiledning og ressurser.

Storebotn må få på plass høydebassenget NÅ!

Næringsparken i Storebotn er Askøy største arbeidsgiver, og står for en svært betydelig verdiskapning med store inntekter kommunen. En rapport fra konsultentselskapet BDO (2022) viser at næringsparken sysselsetter 1.775 personer, og skaper årlig verdier for ca. en milliard kroner. Askøy kommune får også ca 50 mill. kroner i skatteinntekter. Investeringene som kreves for høydebassenget er til sammenligning 15 mill. kroner.

Utvikling av Storebotn Næringspark hemmes av mangelen på vann. Et nødvendig høydebasseng har derfor vært et hett tema i en lang årrekke. Næringsparken og kommunen har hatt flere møter, i forsøk på å finne en felles løsning på utfordringene. Askøy kommune er selv den største eieren av næringsparken som har totalt 35 eiere. Det er derfor naturlig at kommunen bidrar, i tillegg til at vann og avløp er jo en kommunal oppgave. Vi håper kommunen ser verdien av å bidra til videre utvikling og finansiering av høydebassenget. Det er hverken mulig eller riktig at øvrige eiere skal finansiere dette uten hjelp fra kommunen. Finansiering av høydebassenget MÅ prioriteres over alle andre investeringer i kommunen slik at inntektene til kommunen sikres og økes. Slik muliggjør vi andre fremtidige investeringer også.

Dersom det absolutt ikke lar seg gjøre å fremskaffe de nødvendige midlene på fornuftig vis, må kommunen heller selge andeler, enn å hindre videre utvikling. Det er direkte ufint overfor andre eiere og investorer. Det er rett og slett flaut på kommunens vegne at ikke denne langvarige stridigheten er løst for lenge siden. Kommunen har gått glipp av nyetableringer, arbeidsplasser og i hvert fall ikke bremsset handelslekkasjen.

Vi lover å være en sterk pådriver til at kommunen skal gjøre sitt for utvikling av næringsparken, og få på plass gode rammebetingelser for videre utvikling, både i Storebotn og for andre næringsparker.

Mjølkevikvarden

Eksisterende næringsparker bør utvikles fremfor å ta i bruk urørt natur. Vi ser store muligheter for utvikling av Mjølkevikvarden som er regulert for industriformål med tilhørende dypvannskai.

Fiskeri, foredling og havbruk

Askøy bør bli en kystkommune igjen!

Askøy har de beste forutsetninger for fiskeri, foredling og havbruk. Vi ønsker bedrifter som baserer sin virksomhet på havets ressurser. Vi vil tilrettelegge for utvikling av fiske og foredlingsanlegg, samt annen maritim virksomhet, ved å jobbe for god dialog mellom kommunen og aktuelle aktører innen næringsliv og utdanningsinstitusjoner. Først og fremst vil vi satse på mer lokal bearbeiding/foredling og bedrifter som skaper unike produkter tilgjengelig for egne innbyggere, norske konsumenter og eksportmarked. Eksport av råvarer vil vi derimot ikke fremme like sterkt.

Aktuelle aktører er f.eks. Maritime Bergen (MB) som representerer og bistår bedrifter og medvirker til at politikere får forståelse for å tilrettelegge for næringens utvikling, med betydning for kommunen og regionen. En annen sentral aktør er SjømatNorge, som er en del av NHO og som representerer majoriteten av bedrifter i fiskeri- og havbruksnæringen. Ifølge dem er noen av utfordringene i havbruksnæringen: Arealtilgang, lokalitetsstruktur, saksbehandlingstid, økt bearbeiding, gode rammebetingelser og forutsigbarhet. Kommunen må komme næringen i møte, for å ta del i fremtidig verdiskaping og inntekter. Vestland er Norges største sjømat-eksporterende fylke og omsatte for kr 29 mrd i 2022. Askøys andel målt i sysselsetning, er beskjedne 4%. I tillegg er ringvirkningene av sjømatnæringen store, bl.a. i form av spesialiserte leverandører. Ansatte i næringen i Vestland betalte kr 2.020.731 i kommuneskatt i 2022. Direkte og indirekte verdiskaping er beregnet til 18,7 mrd i 2021, ifølge SjømatNorge.

Vi ønsker mer sjømatproduksjon på Askøy. Pr dags dato er det bare registrert 10 fiskerifartøy og ett foredlingsanlegg i aktivitet, der foredlingsanlegget er i en avviklingsfase grunnet for lite råvare. Vi skal snu den negative utviklingen og legge til rette for næringen. Vi har flere tomme bygninger på øyen, som det kunne vært tatt i bruk. Som er egnet til fiskerivirksomhet, tilrettelagt med kaiområder, bl.a. på Mjølkevikvarden og Davanger.

Noen tall om fiskeflåten på Askøy (oppdatert 14.08.23)

Askøy har bare hatt 1 stk lærling innen fiskeri og fangst siste år, fordi det ikke er nok aktivitet til flere.

10 stk registrerte båter, hvorav 3 stk er ikke aktive

1 leverte kun til Bergen – 37.614,-

2 leverte kun til Øygarden – 181.110,-

3 leverte kun til Askøy – 2.008.974,-

1 leverte kun til Båtsfjord – 26.934.600,- men har ikke vært aktiv siden 01.04.23

Tallene illustrerer i hvilken størrelsesorden Askøy kommune går glipp av skatteinntekter fra rederi og ansatte. Arbeidsplassene og omsetningen bør legges til Askøy. I tillegg må fiskeriflåten økes med lokal arbeidskraft.

Tall fra Øygarden til sammenligning:

Øygarden har 66 stk aktive båter, og omsatte for 270.296.947,- mens Askøy sine stod for 29.162.298,-

Fylkesomsetning er for Askøy 2.227.698,- mot Øygarden sin er 61.125.585,-

Svimlende forskjeller forklares hovedsakelig ved at Øygarden har flere områder som kan ta imot fisk og foredle den. Vestland fylkeskommunen går glipp av store inntekter på grunn av manglende mottak, der fiskerifangst kunne vært levert her, blir levert andre steder i landet som f.eks Rogaland og Møre og Romsdal.

Oppdrettsnæringen

Vi er positivt stilt til næringsutvikling som er økonomisk forsvarlig og som gir samfunnsnytte i form av arbeidsplasser og skatteinntekter, men all næring må være sikkert og miljømessig forsvarlig. Oppdrettsnæringen må ved hjelp av intensiver bli kvitt lus, rømming og utslipp. Transformasjonen til mer miljøvennlig drift skal skje ved konkurransefortrinn som konsesjonsøkning og/eller skattereduksjon, slik at bransjen selv sørger for en positiv, miljøvennlig og bærekraftig utvikling. Ved eventuell rømming må reaksjonene være strenge, f.eks. inndragning av merd.

Askøy INP er imøtekommende til både landbasert oppdrett og lukkede merder i sjø, men foretrekker sistnevnte da vi anser dette som mer miljøvennlig og energibesparende, samt at det gjør Norge bedre rustet i forhold til utenlandsk konkurranse. Landbaserte anlegg vil medføre noen negative naturinngrep ved planering av industriareal, samt økt energiforbruk i form av pumping av sjøvann og drift av kunstige havstrømmer. Vi kan ikke tillate rømming av fisk! For at oppdrett skal være miljøvennlig og bærekraftig, må vi ha ordninger som sørger for at slik drift også er mest lønnsomt. Lus er kanskje det største problemet. Kunnskapen og teknologien er godt utviklet, så det er fint mulig å få kontroll på både rømmefisk, lus og utslipp.

Lusa tåler ikke trykk. Hvis oppdrettsfisken senkes til under 12 meter (snorkel merd eller falsk himling ned luft og lys), forsvinner lusa. Merder som ligger på dypere vann, har også den fordel at de er mindre utsatt for sollys, og dermed mindre groe. Og de er mindre utsatt for vær og vind, hvilket betyr mindre slitasje. Ved å sette opp skjørt på nedre kant av merdene, kan avfallet suges opp og eventuelt brukes som gjødsel i landbruket. For at dette skal bli utbredt og fulgt opp, må de som driver etisk og økologisk forsvarlig. Belønnes. Det er også god reklame som gjør fisken enda mer attraktiv; norsk frisk fisk fra ren norsk sjø.

Kleppestø – et naturlig sentrum

Vi støtter utbygging av Kleppestø med et rikt tilbud av handel, aktiviteter, kultur/underholdning og restauranter/ uteliv. Kleppestø er et naturlig sentrum og bør utvikles til en god møteplass for sosiale og kulturelle aktiviteter. Vår viktigste politiske sak er å

bedre kommuneøkonomien. Da må vi tenke som en kommersiell bedrift. Hvordan skaffe inntekter? Jo, flere arbeidsplasser, mer attraktive tilbud og tilstrekkelige butikker til å stoppe handelslekkasjen, vil generere mer inntekter for kommunen, både direkte og indirekte. Det må bli attraktivt for bedrifter å satse på Askøy og kommunen bør bistå nyetableringer og eksisterende for å sikre et mer aktivt næringsliv.

Fagutdanning i henhold til næringslivets behov

Tettere samarbeid mellom utdanningsinstitusjoner og lokale bedrifter for bedre samsvar mellom utdanningens innhold og bedriftenes behov. Slik kan vi fremme lokal verdiskaping og næringsutvikling, der bedriftene får tilstrekkelig og god arbeidskraft, og elevene får en ettertraktet utdanning og gode jobb-betingelser.

Vi skal jobbe sammen med fylket for å opprette flere yrkesfag-linjer på Askøy, og ser på muligheten med å få inn bl.a ISO-fag (isolering, stillasbygging og overflatebehandling) og andre linjefag som industrien etterspør.

Velferd, helse og omsorg

Vi vil ikke godta kutt i helse og omsorgstilbud. Dagens helsetilbud skal ivaretas og utvides for å sikre alle innbyggere gode kommunale tilbud. Kommunen bør bli flinkere til å informere om hvilke helsetilbud som finnes og hva den enkelte har krav på.

Samfunnsøkonomi og ressursutnyttelse

God helse er god økonomi!

Vi vil fortsette å satse på bedrifter/organisasjoner som skal hjelpe folk ut igjen i arbeid, og ønsker en større satsning på dette området. Personer med ulike utfordringer og med ulik grad av arbeidsevne, f.eks ungdom med mistrivsel/depresjon, funksjonshemmede, syke, arbeidsledige og andre som av ulike årsaker ikke fungerer i 100%-stilling, bør likevel få en anledning til å bidra og være samfunnsnyttige uten å straffes økonomisk. Dette vil bidra til god ressursutnyttelse og kan resultere i vesentlige besparelser i både helse- og trygdeordninger. Kommunen kan i samarbeid med NAV få rimelig arbeidskraft, og personer med ulike utfordringer kan få bedre livskvalitet.

Lege-mangel

Vi har sett på 3 alternativer for å bøte på fastlegekrisen, og mener vi må sikre at kommunen imøtekommer situasjonen på en god måte for sikre innbyggerne fremtidige gode helsetilbud. Vi mener at fastlegekrisen kan løses ved en kombinasjon av følgende ordninger:

Forskrivningsrett: ifølge et ekspertutvalg og rapporten «Gjennomgang av allmennlegetjenesten» (2023), foreslås at annet medisinsk personell kan avlaste fastlegen ved å overta en del av legens oppgaver i større grad. Hensikten er å bedre tilgjengeligheten

og effektiviteten i helsetjenesten, redusere ventetiden for pasientene og bedre arbeidssituasjonen for legene. Dermed vil flere leger ønske å jobbe som fastlege.

Fleksible turnusvakter: For å sikre tilgang på tilstrekkelig helsepersonell, har muligheten til å velge langvakter med lengre friperioder vist seg å gi svært gode resultater for både trivsel og søknader på ledige stillinger. Vi ønsker at de ansatte skal få velge selv, i henhold til engen livsfase og livsstil, hva som passer dem best. Viser til et interkommunalt helseprosjekt, der Melhus, Skaun, og Midtre Gauldal kommune har samarbeidet med mål om å sikre tilgang på helsepersonell for å kunne gi nødvendige helse- og omsorgstjenester i eierkommunene.

Tromsø-modellen: Gir bedre samsvar mellom fastlegenes oppgaver og de tildelte ressurser. Samhandlingsreformen har gitt fastlegene flere oppgaver uten at det har blitt flere fastleger. Samtidig har vi en voksende eldre befolkning og flere ønsker å bo hjemme lengst mulig. For å kunne gjøre en god jobb for pasientene, må legene kutte med på antall pasienter, og kapasiteten blir vesentlig forverret. Legeforeningen arbeider for en opptrappingsplan fra myndighetens side for å øke antallet fastlegehjemler. Det ble anslått at antall hjemler skulle økes med 500 nye fastleger per år over 4 år. Økningen har i realiteten vært null.

I et intervju med fastlege i Tromsø, Arne Haugli, svarte han tydelig på hva som skal til for å rekruttere flere leger; Vi må få mer i basistilskudd!

I januar 2021 gjennomførte Tromsø kommune en spørreundersøkelse blant leger som ble en tankevekker, og som avdekket dystre fremtidsutsikter for rekruttering. 87% svarte at de daglig eller ukentlig opplevde negativt stress på jobben. 64,5 prosent har i de siste 6 mnd vurderte å slutte i jobben pga arbeidspress, og kun 21,4% ser for seg at de er fastleger om 5 år gitt dagens situasjon. Nesten alle legene svarte at jobben går ut over egen helse og privatliv. I kommunestyresalen ble Tromsømodellen enstemmig godtatt i april 2021. Modellen trådte i kraft 1. juli 2021 og virker stabiliserende på eksisterende fastleger og rekrutterende for nytilsatte.

Utdrag av Tromsømodellens tiltak:

- 60% økt basistilskudd til alle næringsdrevne fastleger i kommunen
- Etableringstilskudd. Kommunen utbetale 300 000 kr til kjøp av etablert praksis ved avtale om allmennpraksis. Det utbetales 150.000 kr for oppstart av ny nullhjemmel.
- For utdanningstilskudd i spesialisthelsetjenesten, garanterer kommunen for inntil kr. 300.000,
- Kommunal «sykeforsikring»/ kompensasjon.

98 prosent av legene svarte at innføringen av Tromsømodellen har bidratt til at fastlegejobben i Tromsø nå anses som en trygg og attraktiv karrierevei. 93 prosent av legene mener at modellen bidrar til å gi legetjenester av høy kvalitet til innbyggerne. I overkant av fire av fem svarer videre at tiltakene i Tromsø bidrar til at de vil være fastleger i byen om fem år – gitt at tiltakene videreføres og listereduksjon/nedgang i arbeidsmengde blir en realitet.

Psykisk helse

Tilbudet må styrkes slik at det blir lettere å få hjelp når behovet melder seg. Vi ønsker et kommunalt tilbud med en fornuftig makspris. Mange må oppsøke private aktører i dag, men det er svært kostbart og derfor ikke tilgjengelig for alle. Det å føle seg nyttig og kunne hjelpe andre er god rehabilitering. Det bør opprettes sosiale lavterskeltilbud der de som sliter kan samles og gi hverandre støtte, og der det jobbes opp mot hjelpeorganisasjoner og gode arrangementer for ungdom og eldre.

Styrke Origo sine tjenester og informere innbyggerne om deres muligheter og tilbud.

Familiepolitikk

Barnehager

Vi må sørge for å ha nok barnehageplasser til alle som trenger det. Dette innebærer at kommunen må tilrettelegge for utbygging av nye barnehager i områder som tiltenkes videre utvikling av boligbebyggelse. For å kunne tilby tilstrekkelig antall plasser, kan det være nødvendig å samarbeide med private aktører. Men kommune må stå i front og gjerne ligge i forkant for de kommende generasjonene.

Videre ser vi at behovet for å styrke tilretteleggingen for barn med spesielle behov må prioriteres, og som et absolutt minimum bør barnas rettigheter følges. Det innebærer mer kompetanse blant de ansatte, og tilgjengelige ressurser av fagspesialister. Barn med spesielle behov skal få den lovpålagte hjelpen de har krav på, både i skole- og fritidsordninger og eventuelt i hjemmet.

Eldreomsorg

Vi ønsker flere boliger tilpasset eldre, både landlig og i mer tettbygde strøk, slik at de eldre har valgmuligheter til å bo og trives slik de ønsker. Seniorboliger med servicetilbud og hjemmetjeneste gir trygghet og motvirker ensomhet. (Åstveittunet er en fin modell for et slikt tilbud). Samtidig trenger vi flere sykehjemsplasser både til de som står på venteliste, og de som kommer til å trenge plass i fremtiden. Maten er svært viktig for helse og trivsel hos de eldre. Vi ønsker matlaging fra bunn, slik de eldre kjenner den. Matlaging må tilbake til sykehjemmene da også matlukt er viktig for appetitt og fordøyelse. Vi trenger en god balanse mellom senior-boliger og sykehjemsplasser. Behovet må kartlegges og det må legges en langsiktig plan for utvikling av botilbud og økt bemanningen i helsevesenet. Det skal til enhver tid være tilgjengelige akutt-plasser ved sykehjem, slik at de som ikke har mulighet for aldershjems plass skal være garantert ledig seng ved behov.

Pensjonsløftet

INP vil løfte pensjons- og utførereguleringen inn i det regulære lønnsoppgjørene mellom partene i arbeidslivet. Et alternativ kan være å bruke eksisterende reguleringsmekanismer og/ eller et snitt av fremforhandlet lønnsoppgjør utregnet av SSB. Vi i INP har den ytterste respekt for de som har bygd det norske velferdssamfunnet til et av de beste landene i verden. Vi vil derfor jobbe for at de som har bidratt over et langt liv ikke blir salderingsposter i budsjettene. God eldreomsorg, rettferdige pensjoner og fleksible ordninger for eldre arbeidstakere burde være selvfølge i dagens Norge.

INP forventer at det skal være en automatisk regulering av statlige stønader; pensjoner, trygder og sosiale ytelser, etter hvert årlige lønnsoppgjør. Det skal reguleres opp i henhold til resultat, i form av den prosentvise lønnsvekst som samfunnet har fått. Begrunnelsen for en automatisk regulering, er at de som mottar stønader/trygder, skal få forutsigbarhet og sine rettigheter ivaretatt.

Økonomisk vanskelig stilte

Stadig flere får trang økonomi! At flere sliter økonomisk og må stå i matkø er kjempetrist, og burde vært unødvendig. Det er en kommunal oppgave å hjelpe dem som trenger det. Inntil kommunen har bedre ordninger på plass, bør bevilgninger til hjelpesentralen og andre aktører som hjelper innbyggere med trang økonomi styrkes. Vi vil ikke pålegge innbyggerne ekstra skatter, og vi vil jobbe for å begrense økningen i kommunale utgifter og vi er imot eiendomsskatt for ikke å pålegge våre innbyggere mer utgifter.

Kultur og idrett

Det skal være trygt og godt å vokse opp og å bo på Askøy!

Vi ønsker et godt og variert idrettstilbud og aktivitetstilbud til alle aldersgrupper. Særlig ungdom og eldre trenger flere tilrettelagte møteplasser.

Ideelle og frivillige organisasjoner utfører mange samfunnsnyttige funksjoner og står for mange viktige sosiale oppgaver. Delvis er dette oppgaver som skulle vært ivaretatt av kommunen. Slike organisasjoner bør få kommunal støtte inntil kommunen selv har egne tjenester som dekker behovet. Da trenger vi dialog for å avdekke behov for tilskudd, bemanning og tilrettelegging for videre arbeid.

Også tilskuddsordninger som vedrører kultur, integrering, økt toleranse, medmenneskelighet, etikk og annet som gir et varmere og tryggere samfunn, bør fremmes og støttes.

Askøyhallen

Vi er bekymret for pengebruken. Vi er ikke negativ til at hallen skal bygges, men kanskje litt skeptisk til rekkefølgen på kommunens prioriteringer. Kommunen burde først iverksatt prosjekter som gir inntekter. Men vi støtter tiltaket, nettopp fordi hallen med svømmebasseng gjør oss bedre i stand til å tilby lovpålagt svømmeopplæring. Men, vi ønsker at pengene skal brukes fornuftig uten unødvendige utgifter. Hallen bør bygges så rimelig, men funksjonell som mulig, uten fordyrende design eller pynt. Ungdommene kan selv få lov å skape koselig atmosfære i ettertid.

Klima og miljø

Det viktigste vi kan gjøre for klimaet, er å bedre kollektivtilbudet. Ifølge Askøys plan for miljø og klima, vedtatt 04.05.2011, er veg- og transportsektoren hovedkilden til klimagassutslipp på Askøy. I dag blir stadig flere biler og andre transportmidler elektriske, slik at det er utfordrende å finne konkrete tiltak som gir vesentlig og samtidig økonomisk forsvarlig reduksjon i klimagassutslipp. Men vi mener alle utslipp bør begrenses ved krav om rensing, slik det i stor grad er i dag. Vi bør fokusere på andre gode miljøtiltak som å bevare natur og evnen til CO₂-binding, reduksjon i avfallsmengder, kompostering, økt gjenvinning/resirkulering, styrke økosystem og økt satsning på lokalt dyrket mat.

Lokal matproduksjon

Askøy har gode forutsetninger for gårdsdrift og lokal matproduksjon. Vi vil jobbe for at det skal bli mer attraktivt, bærekraftig og lønnsomt for bønder og andre som vil produsere mat på Askøy. Lokal mattradisjon vil bidra til å sikre bosetning i distriktene og å bevare lokale mattradisjoner

Vi ønsker at god matjord skal ivaretas og dyrkes, for økt verdiskaping av høykvalitetsprodukter. Tradisjonen

Med økende interesse og søkelys på småskalaproduksjon kan Askøy ta del i utviklingen og de mulighetene som ligger i nye markeder. Produkter som er lokalt produsert er ofte ansett å være av langt høyere kvalitet og er derfor også mer verdifull enn mat produsert i stor skala uten noen spesiell stedstilknytning. Maten får en identitet som mange føler seg stolte av og har økt tillitt til, uavhengig av om de har bidratt til å produsere produktet selv eller ikke. Det forventes at produksjonen er renere, mer miljøvennlig og at dyret har hatt det godt, vært frittgående og spist naturlig føde.

I et bærekraftperspektiv gir det mening å kunne kjøpe mat som er produsert i den kommunen du befinner deg. Lokalprodusert mat gir god ressursutnyttelse. Bruk av utmarksbeite vedlikeholder og ivaretar naturen på en gunstig måte. Lokale småskala-produsenter er også med på å sikre god dyrevelferd, øke matsikkerheten, selvforsyningsgraden og beredskap. Samtidig legges det til rette for en ny og sterk voksende trend innen turisme.

Opplevelsesturismen

benytter seg av natur og kultur som et utgangspunkt for unike opplevelser, og utgjør den største veksten innen reiselivsnæringen.

Vi vil at Askøy skal legge til rette for turister med økt kompetanse og bevissthet rundt natur og kulturverdier. De ønsker å oppleve kunnskap om vårt historiske produksjonsgrunnlag, lokal matproduksjon og er nysgjerrige på om produksjonen er forenelig med bærekrafts prinsippene. Hvordan kan vi produsere mat og samtidig ta hensyn til kulturlandskapet, biologisk mangfold, klima og dyrevelferd? Vi bør se mot Nord-Norge og dra nytte av kunnskap og erfaringer fra opplevelsesturismen der, og se hvordan dette best kan overføres til vår kommune, da potensialet er stort på Askøy.

Miljøvern

Fremme gode lokale miljøtiltak og si nei til subsidie slukene grønn avgiftspolitik. INP er et miljøparti som vil forsvare miljøet mot forringelse av meningsløse klimatiltak. Industri- og Næringspartiet vil sikre miljø og norsk natur mot inngrep fra vindkraftverk. Vindturbiner gir dyrere energi, krever store subsidier, ødelegger norsk natur, og fører profitt ut av landet. Denne satsingen og subsidieringen vil INP stoppe.

Miljøvern er tiltak som har som mål å bevare natur og økosystemer og å begrense endringer på natur eller renses eller rydde opp skader i ettertid.

Plast i havet skyldes i all hovedsak (98%) søppel fra 10 store elver i Asia og Afrika. Det blir veldig viktig å bistå disse landene med tekniske løsninger og holdningskapende reformer. Å opprette mottaksanlegg for plast og gjenvinnbart søppel med en økonomisk gulrot, er et eksempel på noe som kan få stor effekt på kort sikt.

Satsing på biodrivstoff, både bioetanol og biodiesel, har store miljøkonsekvenser. Det ødelegger natur over hele kloden, og øker CO₂-utslippene gjennom atskillige tiår. Innblandingskravet må fjernes.

Vi krever opprydning i havnebassenget i Florvåg! Det må også føres mer kontroll med hvilke båter som ligger til kai. Vi ønsker at kommunen skal få betalt for kaiplass, bortsett fra kortvarige gjesteplasseringer, men samtlige båter skal registreres.

Vi krever opprydning i Kollevågen for farlig avfall. Vi skal sette oss inn i saken og finne ut om Bergen som har deponert avfallet, kan ta regningen.

Et viktig poeng for oss er at den som forurenses skal ta regningen og stå ansvarlig for oppfølging, slik at forhold blir utbedret uten ansvarsfraskrivelse i tilfelle kjøp/salg og flere aktører.

Elektrifiseringen av oljeinstallasjonene må oppgis. Det er et symboltiltak som er uhyre kostbart, og fører utelukkende til at gassen blir brent i andre land, med mindre rensing av avgasser.

Samferdsel/ Infrastruktur

Nei til mer bompenger!

Av hensyn til kommuneøkonomien har vi ingen store prioriterte veistrekninger utover fylkesvei nå. Utbygging av kommunal vei bør begrenses til økonomien er bedret.

Første prioritet er å sikre veiene ved barnehager og skoler. Trygge veier med fortau er et minimum. Veibelysning fra Erdal til Storebotn samt andre utsatte, trafikkerte strekninger må utbedres. Eventuelle nye veier bør bygges etter norm for å sikre trygghet og minske kostnadene ved vedlikehold.

Vi ønsker et bedre og langsiktig samarbeid med fylket om fylkesveiene slik at de kan bli oppgradert med fortau og sykkelfelt.

Kollektivtilbud

Vi ønsker å gjøre kollektiv transport mer tilgjengelig for innbyggerne med "park n Ride"-anlegg langs fylkesvei på, slik at flere kan reise kollektivt. Mindre busser kan kjøre fra parkeringsområdene til mer avsidesliggende steder med lavere passasjergrunnlag.

Blå metro

Ta i bruk de gamle kaiene for bruk av den «blå bybanen» internt på Askøy for bedre kollektivtilbud. Samtidig jobbe for flere og senere avganger på kvelden og i helgene.

Slik som situasjonen er i dag, ser vi at en cruisebåthavn i konkurranse med Bergen havn ikke vil være gunstig. Ja det vil kunne gi inntekter til kommunen, men tenker vi kost nytte, vil det med den informasjonen vi har tilgjengelig i dag ikke veie opp for en slik stor omstilling for kommunen. Vi ser derimot positivt til en blå metro, som vil kunne bli en mulighet for å øke turisme til øyens severdigheter, og gir innbyggerne og besøkende muligheten til å benytte seg av sjøveien framfor bilveien. Vi har flere gode plasser langs denne øyperlen hvor vi kan tilrettelegge for en slik metro og stiller oss positiv bak dette.

Beredskap

At vi bor på en øy med Askøybroen som eneste tilkomst for utrykninger og annet, gjør oss svært sårbare. Bilferge bør kunne fremskaffes på kort varsel dersom noe skjer med/på Askøybroen.

Kommunen må ha en god beredskapsplan som inkluderer oversikt over beredskapslagre, stand og tilgjengelighet på tilfluktsrom og bomberom, for å trygge innbyggerne.

Energimiks/ Fornybar energi

Askøy som andre kommuner, trenger økt tilgang på fornybar energi, for å møte fremtidens behov. Sikkerheten og tilgangen på økt behov for strøm, er ikke betryggende for kommunen, som også har urimelig høye strømutgifter. Ved å tenke langsiktig og sikre fremtidig behov, kan kommunen også spare penger og frigjøre midler.

Vindturbiner er totalt uegnet i norsk natur. Hvorfor skal norske skattebetalere finansiere de enorme naturødeleggelsene og et umettelig subsidiesluk. Vindturbiner er definitivt ikke bærekraftig og representerer en feilslått grønn politikk som ikke tåler dagslys. Dersom vi hadde fått fakta om hva vindturbiner krever av innsatsfaktorer og hvordan det påvirker miljø og klima fra vugge til grav, ville alle sett at vindturbiner ikke kan forsvares uansett hensyn, f.eks, ustabil kraft, pris pr kilowatt, forstyrrelser på dyreliv, forurensing av slitasje, vedlikehold og sanering etter endt levetid.

Vi ønsker å se på mulighetene for å investere i følgende energiformer:

Kjernekraft

Det er forståelig at mange fremdeles er skeptisk til kjernekraft. Men nytt råstoff, ny teknologi, bedre kontrollerte anlegg, har økt sikkerheten slik at den bekymringen er ganske uberettiget. Ny generasjon kjernekraft utgjør mindre risiko enn de fleste daglige aktiviteter og det er ikke lenger problematisk med radioaktivt avfall. Dersom motargumentet er frykt for stråling, er det et sikkert tegn på at du begynner å bli gammel. Stråling vi blir utsatt for kontinuerlig fra f.eks mobilen, el-biler, fly, trådløse-nettverk med mer, utgjør langt høyere risiko, men det snakkes det lite om. Angående avfall, har vi ikke noen god løsning for lagring/håndtering av f.eks vindturbiner eller solceller, hvilket representerer et stort miljøproblem.

Selskapet Norsk Kjernekraft vil kjøpe modulbaserte kjernekraftanlegg for installasjon og drift i Norge. Anlegga er på størrelse med et fotballstadion, vil gi ca 75 nye arbeidsplasser, ha en trykksone som går rett like utenfor anlegget, og stenges automatisk ved ulykke, terror og jordskjelv. Vi vil gjerne vurdere lønnsomhet og betingelser for at Norsk Kjernekraft kjøper og driver slike modulære anlegg på Askøy. Hittil har vel 20 kommuner vist interesse for slike anlegg.

Ett anlegg produserer 2,6 terrawatt-timer i året. Kjernekraft gir stabil og forutsigbar energi i motsetning til væravhengige alternativer som vindturbiner og solenergi. Et annet fortrinn er at bedrifter kan tilbys langsiktige fastprisavtaler, for å gi næringslivet gode vilkår. Et eksempel er Curvus i Lyseparken som kan kjøpa strøm for 60 øre de neste 30 år. Her er mer informasjon om fotavtrykk for de forskjellige energikildene, hentet fra Norsk Kjernekraft av Sunniva Rose: <https://energy.glex.no/fotavtrykk>

Bølgekraft

Det er stor energi i bølger, derfor er bølgekraft er en attraktiv kraftkilde. Utfordringene har vært å stå imot stormene. Med ny teknologi av sjøbunn-kraftverk, er bølgekraftverk i stand til å overleve selv de hardeste stormer. Et norsk selskap, Ocean Energy har tatt patent på løsningen, der den flytende delen av kraftverket automatisk senker seg ned under vann når ekstremværet kommer, og rir av stormen der. Selve generatoren er plassert permanent og sikkert nede på havbunnen og generer strømmen direkte gjennom en nyutviklet og meget avansert «lineærgenerator» uten bevegelige deler. Manglende interesse i Norge, førte til samarbeid med svenske Seabased AB og Uppsala Universitet, og i dag er deres patenterte lineærgeneratoren og et strømtransformasjonssystem i ferd med å kommersialiseres.

Innovasjon Norge, Sintef og NTNU mener dette kan få revolusjonerende betydning innen grønn energi og et paradigmeskifte innen bølgekraft. [Ocean Energy AS – Revolusjonerende bølgeteknologi \(ocean-energy.no\)](http://ocean-energy.no)

Vi tror havbunn-bølgekraft vil være en god løsning for Askøy kommune og vil fremme alternativet i kommunestyret.

Solceller

Kommunen har mange bygg med tak som er egnet for solceller. Investeringen er beskjeden om vi begynner med ett bygg om gangen. Slik kan kommunen gradvis redusere strømutgiftene. Solceller bør vurderes på både eksisterende og nybygg. Men solceller er bare ment som et supplement i energimiksen, fordi utfordringer med både råstoff og avfallshåndtering gjør dem mindre miljøvennlige enn kjerne- og bølgekraft. De gir også langt mindre energi og er væravhengige.

